



KRAV 10:20
EBR Krav Maskinförare

1. Förord

Från 1 juli 2017 gäller elsäkerhetslagen 2016:732 med tillhörande förordning och föreskrift. I lagen hanteras krav gällande den som utför elinstallationer. Elsäkerhetsverket är tillsynsmyndighet när det gäller de olika aktörernas skyldigheter enligt elsäkerhetslagen och tillhörande föreskrifter.

Dokumentet syftar till att tillgodose elnätsbranschens behov på kompetens vid maskinellt byggande och underhåll av luftledningar enligt särskilda verksamhetstypen Kabelförläggning.

Det är viktigt att elnätsbranschen har enhetliga regler för att säkerställa kunskaps- och färdighetskrav vid elinstallationsarbetet. Detta skapar säkra medarbetare, arbetsplatser och anläggningar som håller rätt kvalitet vid maskinellt byggande och underhåll av luftledningar.

Arbetsgivare ska se till att arbete utförs av personal som har rätt utbildning och kompetens för det enskilda arbetet.

Innehavarens ska se till att arbete som utförs på eller i anslutning till anläggningen görs på sådant sätt och utförs av eller under ledning av personer med sådana kunskaper och färdigheter att betryggande säkerhet ges mot personskada och sakskada.

Dokumentet förtydligar elnätsbranschens tolkning av Elsäkerhetsverkets verksamhetstyp Kabelförläggning gällande maskinförare och kompletterare med krav avseende lindragning. Dokumentet klargör kraven som ställs på utbildningsanordnare, lärare samt minimikrav på utbildningar där kunskapsmål och tänkt målgrupp redovisas.

Genom att utbildas i EBR Maskinförare, uppfylls huvudsakligen dessa krav.

September 2020

Energiföretagen Sverige – Swedenergy - AB

Innehåll

1. Förord.....	3	4. Grundläggande moment	9
2. Arbetsmiljö	5	5. Repetitionsutbildning	10
3. EBR krav på kompetens	6	6. Certifikat	11
Maskinförare	6		
Utbildningsanordnare	7		
Allmänna krav på lärare samt instruktör.	7		
Specifika krav på EBR godkänd lärare	8		
Specifika krav på instruktör	8		

2. Arbetsmiljö

Arbetsgivaren ska systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att arbetsmiljön uppfyller föreskrivna krav på en god arbetsmiljö.

Arbetsgivaren ska se till att arbetstagaren får god kännedom om de förhållanden, under vilka arbetet bedrivs och att arbetstagaren upplyses om de risker som kan vara förbundna med arbetet.

Arbetsgivaren ska förvissa sig om att arbetstagaren har den utbildning som behövs och vet vad han har att iaktta för att undgå riskerna i arbetet. Arbetsgivaren ska se till att endast arbetstagare som har fått tillräckliga instruktioner får tillträde till områden där det finns en påtaglig risk för ohälsa eller olycksfall.

Arbetsgivaren ska planera och riskhantera arbetet så lämpliga och godkända verktyg, utrustningar och anordningar kan tillhandahållas, Exempelvis personlig skyddsutrustning, ändamålsenliga och godkända skyddskläder. Instruktioner och bruksanvisningar ska finnas för användande, kontroll och skötsel.

Arbetsgivare och arbetstagare ska samverka för att erhålla en god arbetsmiljö.

Arbetstagaren ska följa givna föreskrifter och instruktioner och använda skyddsanordningar och iaktta den försiktighet i övrigt som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

Om arbetstagaren finner att arbetet innebär omedelbar och allvarlig fara för liv eller hälsa, ska han snarast underrätta arbetsgivaren eller skyddsombud. Arbetstagaren är fri från ersättningskyldighet för skada som uppstår till följd av att arbetstagaren underlåter att utföra arbetet i avvaktan på besked om det ska fortsättas.

3. EBR krav på kompetens

Det är elnättsföretagen som är innehavare och därmed har ett övergripande ansvar enligt elsäkerhetslagen (6 §, 2016:732) för att de personer som utför maskinellt byggande och underhåll av luftledningar är lämpade för detta. Arbetsgivaren (antingen den egna personalen eller företaget som utför maskinellt byggande och underhåll av luftledningar) ska kunna visa att samtliga personer som medverkar vid arbeten har genomgått lämplig utbildning och har kunskapen innan de får genomföra arbete hos elnättsföretag.

Maskinellt byggande och underhåll av luftledningar är ett elinstallationsarbete och får bara bedrivas av elinstallationsföretag, det innebär att företaget måste uppfylla elsäkerhetslagens krav på egenkontroll-program, att ha minst en auktoriserad elinstallatör för regelefterlevnad och vara registrerad hos Elsäkerhetsverket om arbete utförs på annan innehavares anläggning.

Elinstallationsföretag ansvarar för att se till att elinstallationsarbetet utförs enligt gällande regler samt att elinstallationsarbetet endast utförs av en auktoriserad elinstallatör eller av annan någon som omfattas av företagets egenkontrollprogram. Det är elinstallationsföretaget som ska se till att de personer som ska utföra maskinellt byggande och underhåll av luftledningar har den kompetens som krävs för arbetet samt avgöra vilken kompetens varje person har.

Maskinförare

För att kunna tillgodogöra sig utbildningen EBR Maskinförare ska deltagaren uppfylla följande teoretiska och praktiska förkunskaper.

1. Ha kunskaper om och kunna tillämpa gällande regler och standarder för maskinsäkerhet och personlyft.
2. Ha kunskaper om och kunna tillämpa gällande regler och standarder för resning och rasering av stolpar.
3. Ha kunskaper om elfaran och hur man hanterar den.
4. Ha kunskap om lindragning.
5. Ha kunskap om underhåll vid rötskadade stolpar.
6. Ha kunskaper om och kunna tillämpa gällande regler och standarder för maskinsäkerhet och personlyft.
7. Medverka vid riskhantering inför stolpresning.
8. Kunna utföra resning och rasering av stolpar.
9. Godkänt utbildningsbevis EBR Kabelförläggning

För att få delta i utbildningen EBR Maskinförarcertifikat krävs att deltagarna ska uppvisa giltiga certifikat i EBR Kabelförläggning samt giltigt yrkesbevis för grävmaskin/grävlastare.

Godkänd deltagare får medverka vid lindragning och utdragning av hängkabel men får inte utföra fastsättning/uppspanning/najning (av linor eller hängkabel).

Utbildningsanordnare

Utbildningsanordnaren ska på ett kvalitetssäkrat sätt genomföra utbildning i EBR Maskinförare enligt de krav som ställs av EBR och Energiföretagen samt:

- ▶ Inneha giltigt samarbetsavtal med Energiföretagen Sverige AB och följa enligt avtalet tillkommande krav.
- ▶ Använda lärare och instruktör som motsvarar EBR:s kravställning på utbildning i EBR Maskinförare.
- ▶ Validera förkunskaperna av deltagare innan utbildningen genomförs.
- ▶ Följa den utbildningsspecifikation som Energiföretagen tagit fram.
- ▶ Säkerställa, utifrån ett pedagogiskt-/lärande perspektiv att deltagarantalet inte överskrider fastställd nedanstående nivåer:
 - Grundutbildning maximalt 16 deltagare
 - Repetitionsutbildning maximalt 20 deltagare

Ansökan för att bli utbildningsanordnare inom Energiföretagens varumärken sker via Energiföretagens hemsida.

Allmänna krav på lärare samt instruktör

Utbildning i EBR Maskinförare ska genomföras av EBR godkänd lärare med giltigt certifikat och instruktör som uppfyller kompetenskraven ställda av EBR. EBR godkänd lärare ansvarar för att instruktörer som används vid utbildningen uppfyller krav med avseende på behörighet, kvalitet, bedömning och uppföljning av praktiska övningar.

Lärare och instruktör ska vara behörig av byggnadsindustrins yrkesnämnd eller transportfackens yrkes- och arbetsmiljönämnd.

För att få bedriva utbildning ska kunskaper och färdigheter vidmakthållas genom tillämpning och återkommande repetitionsaktivitet.

Specifika krav på EBR godkänd lärare

EBR avsnitten genomförs av lärare som har elektrisk bakgrund/kompetens eller minst fem års praktisk erfarenhet av maskinellt byggande och underhåll av luftledningar samt genomgått en av Energiföretagen Sverige godkänd lärarutbildning.

EBR lärare registreras och godkänns av Energiföretagen Sverige.

Specifika krav på instruktör

Praktiska övningar genomförs av instruktör som har giltigt certifikat i EBR Maskinförare samt minst fem års praktisk erfarenhet av maskinellt byggande och underhåll av luftledningar.

4. Grundläggande moment

Exempel på de delar som kan förekomma under utbildning

- ▶ Maskinsäkerhet
- ▶ ESA i tillämpliga delar
- ▶ Riskhantering
- ▶ EBR-konstruktioner
- ▶ Byggteknik - Stolpresning och luftledningsmontage
- ▶ Lindragning
- ▶ Underhåll - förstärkning av rötskadade stolpar

EBR:s byggteknik för stolpresning och luftledningsmontage ska beaktas utifrån belastning på stolpresaren, brytmoment i skopan och stjälpande moment vid olika lägen.

Antalet utbildningstimmar ska ses som ett minimum för att uppnå önskad kunskaps- och erfarenhetsnivå gällande läroledd utbildning. Utbildningens omfattning är fördelat enligt:

- ▶ 4 timmar teoretisk utbildning
- ▶ 4 timmar praktiska övningar

Efter genomgången utbildning ska deltagaren ha kunskap i enlighet med utbildningsspecifikationen och visat förmåga att omvandla kunskap till praktiskt utförande genom godkänt resultat på kunskapstest och praktiska övningar.

Godkänt resultat ger certifikat.

5. Repetitionsutbildning

Repetitionsutbildning ska genomföras med ett intervall på högst fem år. Denna utbildning ska innefatta de teoretiska avsnitten i EBR Maskinförare samt tillkommande uppdateringar inom kunskapsområdet.

6. Certifikat

Certifikat ska redogöra för utbildningens innehåll och utfärdas efter godkänd utbildning av Energiföretagen Sverige AB.

På certifikat ska det framgå att personen genomgått utbildningen EBR Maskinförare. Denna kunskap ska kunna styrkas med EBR-certifikat som administreras av Energiföretagen Sverige AB.



En del av Energiföretagen Sverige